

นโยบายการจัดทำงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
(ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ศาสตราจารย์(พิเศษ) ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์) ได้มีนโยบายในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในการขับเคลื่อนให้ “อว. เป็นหน่วยงานที่พัฒนาประเทศโดยใช้ความรู้และพลังปัญญา” โดยจะขยายการดำเนินงานไปสู่พื้นที่ เน้นกลไกการทำงานเชิงรุกให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม บูรณาการด้านการอุดมศึกษาและด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อประชาชนอย่างรวดเร็ว

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ อว. จะผลักดันกิจกรรมสำคัญเร่งด่วน ๕ เรื่อง ดังนี้

๑. ขับเคลื่อนโครงการมหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ
๒. จัดตั้งวิทยสถานด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทย (ธัชชา)
๓. สนับสนุนและขับเคลื่อนการวิจัยที่สามารถแก้ไขปัญหาเร่งด่วน และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
๔. ผลักดันการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสร้างองค์ความรู้ขั้นสูง พันธมิตรทางยุทธศาสตร์ และวางรากฐานให้ประเทศ
๕. พลิกโฉมระบบการอุดมศึกษาของไทย และสร้างแรงจูงใจ สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในทุกกระดับและทุกระบบ

ทั้งนี้ กิจกรรมสำคัญเร่งด่วนนี้จะเริ่มดำเนินการแล้วตั้งแต่ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

๑. ขับเคลื่อนโครงการมหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ เพื่อเป็นกลไกสำคัญของ อว. ในการปฏิบัติงานในพื้นที่และให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยจะใช้ศักยภาพมหาวิทยาลัย (อาจารย์/นิสิต/ นักศึกษา/ องค์ความรู้) และหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ร่วมกับ “อว.ส่วนหน้า” ทำงานเชิงรุก ปฏิบัติงานในพื้นที่ ช่วยแก้ไขปัญหาในชุมชน สนับสนุนการพัฒนาประเทศตามแนวทางขับเคลื่อนไทยไปด้วยกันขยายผลจากฐานโครงการมหาวิทยาลัยสู่ตำบลปี ๒๕๖๔ ยกระดับตำบลที่มีความพร้อมไปสู่ระดับยั่งยืน

นอกจากนี้ จะเน้นการมีส่วนร่วมและข้อเสนอของเยาวชนเป็นพลังในการพัฒนาประเทศ ผ่านกลไก Hackathon และจะผลักดันเพื่อให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชน/ พื้นที่ โดยกลไก “มหาวิทยาลัยให้เป็นตลาด (University as Marketplace)” ให้มหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่าง ๆ ของ อว. เป็นหน่วยกระตุ้นเศรษฐกิจที่สำคัญ สนับสนุนและเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการ ประชาชนในพื้นที่สามารถสร้างรายได้

๒. จัดตั้งวิทยสถานด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทย (ธัชชา) เน้นขับเคลื่อนพัฒนาวิชาการ วิจัยและพัฒนาบุคลากรด้านสังคมศาสตร์ครั้งสำคัญของประเทศ ควบคู่ไปกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยจะบูรณาการขับเคลื่อนและขยายผลธัชชาให้เกิดความยั่งยืน สร้างสมดุลทางวิชาการและเพื่อใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ งานวิจัยแบบสหวิทยาการ เชื่อมโยงสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งในเบื้องต้นประกอบด้วย ๕ สถาบัน คือ สุวรรณภูมิศึกษา เศรษฐกิจพอเพียง โลกคดีศึกษา ศูนย์พิพิธภัณฑ์ศิลปกรรมแห่งชาติ และศูนย์ช่างศิลป์ท้องถิ่น

๒/๓. สนับสนุน...

๓. สนับสนุนและขับเคลื่อนการวิจัยที่สามารถแก้ไขปัญหาเร่งด่วน และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เพื่อขับเคลื่อนการวิจัยแบบมุ่งเป้าที่เกิดผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์ และนำองค์ความรู้ ผลงานวิจัยและนวัตกรรม ไปใช้แก้ไขปัญหาเร่งด่วน

๓.๑ การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อรองรับสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 และเดินหน้าสร้างความมั่นคงของประเทศด้านสุขภาพ สามารถพัฒนาเพื่อผลิตยา วัคซีน และนวัตกรรมทางการแพทย์ได้เอง มีอุตสาหกรรมทางการแพทย์ สาธารณสุขที่พึ่งพาตัวเองได้ โดยมีตัวอย่างผลงานวิจัยที่เป็นรูปธรรมที่ผ่านมา เช่น วัคซีน ชุดตรวจนวัตกรรมทางการแพทย์

๓.๒ การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ท้าทายของสังคม เช่น PM 2.5 ภัยแล้ง การอยู่กันของคนทุกช่วงวัย พลังจากผู้สูงอายุ-เปลี่ยนคนเกษียณเป็นพลัง

๓.๓ การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ส่งเสริม Bio-Circular-Green (BCG) Economy โดยมุ่งเน้นการบริการที่เป็นเอกลักษณ์ของไทย และเน้นอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยมีความเข้มแข็ง คือ เกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์

๓.๔ การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ ยกระดับการพึ่งพาตนเอง แปลงทุนวัฒนธรรมสู่สินค้าและบริการเชิงวัฒนธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

๔. ผลักดันการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสร้างองค์ความรู้ขั้นสูง พันธมิตรทางยุทธศาสตร์และวางรากฐานให้ประเทศ มุ่งให้เกิดการร่วมลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน การใช้ทรัพยากรโครงสร้างพื้นฐานร่วมกัน และการเชื่อมโยงประเทศไทยกับนานาชาติ ผ่านกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการของศูนย์ความเป็นเลิศทางการวิจัยในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ เช่น ความร่วมมืออวกาศไทย (Thai Space Consortium) เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีด้านการสำรวจอวกาศและดาราศาสตร์, โครงการสร้างเครื่องกำเนิดแสงซินโครตรอนระดับพลังงาน 3 GeV ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางวิจัยด้านแสงซินโครตรอนชั้นนำของโลก, เมืองนวัตกรรมอาหาร, คลังข้อมูลสารสนเทศการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และอุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค

๕. พลิกโฉมระบบการอุดมศึกษาของไทย และสร้างแรงจูงใจ สนับสนุนการพัฒนาบุคลากร ในทุกระดับและทุกระบบ เพื่อขับเคลื่อนและปลดล็อกข้อจำกัด และส่งเสริมระบบนิเวศของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๕.๑ พลิกโฉมระบบอุดมศึกษาของไทย (Reinventing University) โดยผลักดันมหาวิทยาลัยให้สามารถพัฒนาความเป็นเลิศตามความชำนาญและจุดมุ่งเน้นของแต่ละกลุ่มมหาวิทยาลัย ผ่าน ๕ กลไก ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การพัฒนาและแสวงหาบุคลากร ความเป็นนานาชาติ การบริหารงานวิจัย และนวัตกรรม และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีความชัดเจนในภารกิจและสามารถดำเนินการให้เกิดผลตามที่มุ่งไว้

๕.๒ สร้างแรงจูงใจและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในทุกระดับและทุกระบบโดยผลักดันระบบ ตำแหน่งทางวิชาการในรูปแบบใหม่ (ศาสตราจารย์ปฏิบัติ/ ศาสตราจารย์วิจัย/ ศาสตราจารย์ด้านการสอน) ให้ทุนพัฒนาบุคลากรและเส้นทางอาชีพ สนับสนุนให้ภาคประชาชนและสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาการอุดมศึกษา และสนับสนุนให้เกิดประชาชนนักวิจัย บุคลากรการให้ทุนการศึกษา/ ทุนวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ สนับสนุนและขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เช่น นักศึกษาในจังหวัดชายแดนใต้ จังหวัดชายขอบ และนักศึกษาผู้พิการ

๓/๕.๓ พัฒนา...

๕.๓ พัฒนาบุคลากร การเรียนการสอน โดยเฉพาะการสร้างและพัฒนาครูในทุกระดับ รวมทั้งครูอาชีวศึกษา และสนับสนุนการเตรียมเยาวชน เช่น จัดตั้งสาริตอาชีวศึกษา เป็นต้น

๕.๔ พัฒนากำลังคนทุกช่วงวัยผ่านระบบการอุดมศึกษาที่ทันสมัย มีคุณภาพ พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับทุกกลุ่มคน พัฒนาเยาวชน นิสิต นักศึกษาให้เป็นพลังของชาติ เสริมสร้างทักษะเพื่อสร้างโอกาสให้ประชาชนมีอาชีพและรายได้ สร้างความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานโดยสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ โดยพัฒนาการศึกษาแบบผสมผสานในสถานการณ์ COVID-19, จัดทำหลักสูตร Upskill/Reskill ในลักษณะ non-degree เพื่อพัฒนาทักษะ และสร้างความพร้อมให้กับประชาชน ให้ตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการบริการ

๕.๕ สร้างแรงบันดาลใจให้กับเยาวชน นิสิต นักศึกษา และประชาชน โดยเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสังคมศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ อย่างทั่วถึง ส่งเสริมให้ชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการศึกษาข้อมูลในท้องถิ่น สร้างแรงบันดาลใจที่จะนำไปปรับใช้ ให้เข้ากับบริบทของแต่ละพื้นที่ แต่ละวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ

๕.๖ เสริมบทบาทของประเทศไทยในเวทีนานาชาติ โดยเฉพาะใน CLMV ทั้งด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้เกิดการพัฒนาของภูมิภาคอย่างเป็นรูปธรรม และเสริมสร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศโดยเฉพาะสาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น เกาหลี อินเดีย สหรัฐอเมริกาและยุโรป